

DENNENBOS WERD WANDELPARK

De villa's aan de Kom van Biegel

Waar nu de Kom van Biegel ligt, lag in de negentiende eeuw een dennenbos. Wie goed kijkt, kan in de buurt van de Kom nog wel wat vliegdennen vinden. Ten zuiden van het bos lagen de Molenaarsbergen, een vlakte met witte stuifzandduinen met hier en daar heide erop. In Bussum heette dit gebied de Zandzee. Op de grens van het bos en het zand lag het pad vanuit Bussum naar de Hofstede Beerenstein aan het Scheidvlak in 's-Graveland, waaruit in Bussum de Beerensteinerlaan voortkwam. Er stonden aan deze weg enkele huisjes, waarvan de bewoners plaggen afstaken voor schaapskooien en wit zand afgroeven voor de verkoop. Op die afgegraven terreinen kwamen later onder andere tennisbanen en een kwekerij.

Bodeman, Veer en Biegel

In 1811 kocht Jan Hendrik Bodeman, een genaturaliseerde Duitser uit Amsterdam, veel grond in Hilversum en Bussum. Bussum was toen nog niet zelfstandig en viel onder Naarden. In 1823 liet hij in Bussum een huis bouwen waarin hij 's zomers kon vertoeven: villa Delta, die lag waar nu de Nassaustraat is. In 1879 was Bodemans bezit eigendom van zijn schoonzoon Simon Hendrik Veer, eveneens een genaturaliseerde Duitser. In dat jaar kocht een andere genaturaliseerde Duitser, Joseph Hermann Biegel, flinke

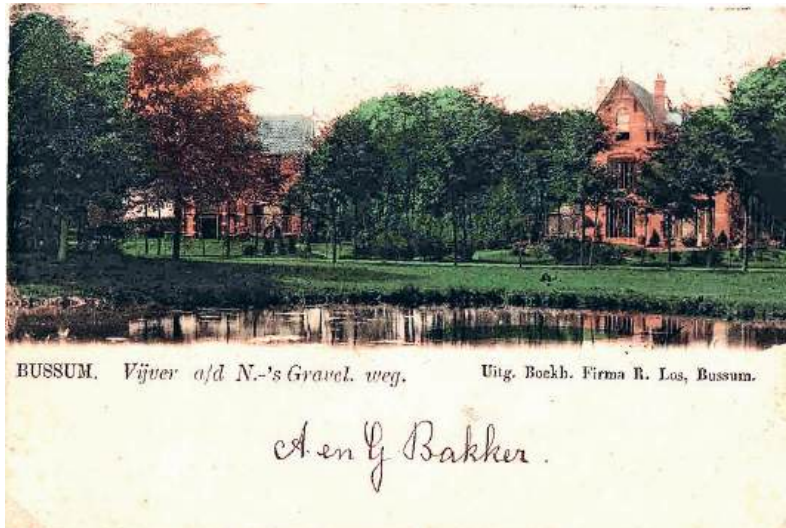

■ Villa Solitude (Gooilandseweg 1; foto genomen voor 1900).

percelen grond van Veer, waaronder het dennenbos bij de Beerensteinerlaan.

Vijver en Villa Solitude

Biegel had in 1876 met Petrus Johannes (Pieter) Loman de Bouwmaatschappij Nieuw Bussum opgericht. Deze bouwmaatschappij gaf de tuinarchitect Dirk Watzel in 1879 opdracht om in het door Biegel gekochte bos bomen te verwijderen en een ruim opgezet

■ Rechts villa Christina (Parklaan 1); links villa Jonkvrouw Else.

wandelpark met een vijver aan te leggen, rekening houdend met de bouwplannen in de directe omgeving. Het zand uit de vijver moest worden gebruikt om op een van bomen ontdaan kavel aan de Gooilandseweg een heuvel aan te leggen, waarop voor Biegel in 1880 een huis kwam: villa Solitude. (Deze villa is in 1931 gesloopt en vervangen door villa Catalpa van de hand van architect Klaas van den Berg, Gooilandseweg 1.) Biegel werd geen eigenaar van de villa, maar huurde hem van de bouwmaatschappij. De vijver werd in het dorp al snel de Kom van Biegel genoemd.

Parkzicht en Vredenhof

In 1883 liet Bouwmaatschappij Nieuw Bussum aan de overkant van de Gooilandseweg opnieuw een stuk bos kappen ten behoeve van de bouw van villa Parkzicht (Parklaan 4), die net als Solitude een fraai uitzicht had over het park. Carolina Leonora Schmit, de weduwe van Richard Wilhelm Linn, huurde deze villa vanaf 1888 om hem als pension te gebruiken. De villa bestaat nog steeds. In 1884 werd aan de overkant van de

Biegel gekapt ten behoeve van de bouw van vier villa's. In 1893 was dat de door Hendrik Berlage voor Frederik van Eeden en zijn gezin gebouwde villa Dennekamp. In de achtertuin langs de Gooilandseweg stond een tuinhuisje waar later vleermuizen in overwinterden. De drie huizen ernaast kregen in 1894 hun bewoners. Op de hoek van de Parklaan ontwierp architect J.F. Everts voor de destijds zeer bekende civiel ingenieur Cornelis Dirk Nagtglas Versteeg villa Christina (Parklaan 1). Tussen villa Christina en villa Dennekamp stond villa Jonkvrouw Else van de commissionair Johannes Hermannus Looman met zijn gezin. Aan de andere kant van villa Dennekamp stond de door Gerrit Jan Vos ontworpen villa Karlsruhe, gebouwd voor de genaturaliseerde Duitse baritonzanger Carl Hermann Joseph Thole met zijn gezin. Deze laatste villa is de enige van het rijtje die er nog staat, hij werd in de oorlog omgedoopt tot Vijverzicht en is nu een rijksmonument. De andere drie villa's werden in 1958 gesloopt om plaats te maken voor het door Willem Dudok ontworpen flatgebouw uit 1960.

Edinoor en Beerenstein

In 1899 liet bouwmaatschappij Bussum in het verlengde van de Parklaan aan de Kom van Biegel een groot pension bouwen, waarvan de weduwe Linn de eerste pensionhoudster werd. Het pension kreeg de naam Edinoor (Parklaan 2). Het gebouw staat er nog steeds, net als het gebouw van pension Huize Beerenstein, dat de zusjes Agaath en Betha Jurissen en hun nichtje Lien Kaarsgaren in 1908 aan de Beerensteinerlaan lieten bouwen. (Beerensteinerlaan 73).

Bronnen:

Gerard Langemeijer, 'De Kom van Biegel en omgeving' in: *Spiegelschrift* jaargang 10, nr. 2 (1986); *De Gooi- en Eemlander* van verscheidene data en gegevens uit de databank van Archief Gooi en Vechtstreek.

Eric Bor

■ Parklaan 4 (foto genomen in 1895).

■ Links Vredenhof (Parklaan 3; foto genomen in 1918).

■ Rechts villa Dennekamp; links villa Karlsruhe/Vijverzicht.